

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)

1/2 an 40 " (30 lei)

1/4 an 20 " (15 lei)

Olună 7 " (5 lei)

Un nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unitatea

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 1 cor., a doua
și a treia oară 80 fil.

Manuscrise sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII” Blaj.

□ □

Advertismentul

adresat de Conziliul Dirigent publicului românesc a venit la timpul cel mai oportun. Atragem atenția preoțimii și învățătorimii noastre asupra cuvintelor exprimate acolo și îi invităm în interesul cauzei românismului să stăruie cu toate mijloacele în sfera lor de activitate pentru ca poporul și opinia noastră publică să privească cu toată încrederea în viitor și să spriginească opera de consolidare, care reelamă timp și nu se poate face prin minune.

În special trebuie clarificat poporul, că România-mare încă nu înscamă, că fiecare Român să lucreze după capul său, ca și când pentru el datorințele cetățenești n'ar mai exista, ci e absolvat acum și dela serviciul militar și dela plățirea contribuțiilor. Că are voie să respecte drepturile cetățenilor sau să le calce în picioare, să asculte de ordinațiunile organelor constituite, ori să facă ce-i place.

Modul acesta de gândire, propagat pe ascuns de agenți dușmani ai noștri, trebuie sufocat în sămbure, iar ceice îl propagă trebuie să dați numai decât pe mâna autorităților statului.

Nu există stat pe lume, care să îngăduie o astfel de propagandă și nu există om cu mintea sănătoasă, care să creadă că dacă o doctrină de natura aceasta ar prinde rădăcini, mai ales la Românii din Ardeal, s'ar putea cândva clădi statul nostru românesc aici și am putea deveni vreodată stăpâni pe soarta și plăsurile aceste cucerite cu atâtea jertfe și sânge vărsat.

Să-și aducă fiecare aminte, că noi suntem un popor de sate, împrăștiati în atâtea locuri și dacă nu ne-om grupă cu trup cu suflet în jurul bărbatilor, pe cari i-am pus în fruntea afacerilor și nu i-om sprijini cu tot sufletul nostru, atunci pe cât de greu am supus țara aceasta stăpânirii românești, pe atât de repede am ajunge din nou sub stăpânirea ungurască, care lu-

cră cu toate mijloacele, ca să ne strivească.

Dintr-o stare anarhică poporul dela sate nici când n'a tras și nu va trage vre-un folos, căci din situațiile tulburi se trezese mai întâiu orașele cu zecile de mii de locuitori, cu magazii și muniții, cari prin gărzile roșii îndată ar supune satele împrăștiate, terorizând și omorând fără cruțare, cum s'a făcut aceasta în comitatele Arad, Bihor și Sălaj. Iar orașele nu sunt ale noastre încă. Acolo stau neamuri străine, cari pândesc ocazia, ca să se arunce asupra noastră.

Deci răbdare! Să nu aștepte nime, ca în câteva zile să i-se creieze paradizul aici pe pământ. Să aibă încredere în stăpânirea de acum, care e românească și care chibzuește și lucră cu toată dragostea, ca poporul nostru să fie fericit și mulțumit în țara sa.

Inaintarea.

Evenimentul cel mare, plin de făgăduieli și greu de răspunderi, este inaintarea trupelor în Ardeal.

Ea a fost cerută de mult de opinia publică a Ardealului, și în urmă, de Guvernul ardelean el însuși. A impus-o mai mult decât orice suferința fără nume a unei populații oneste și muncitoare, asupra căreia, numai pentru că-și vorbește limba, își păstrează legea și-și recunoaște sângele, s'a abătut urgia unor bande de nerușinate și cumplite bestii, care cutează a-se numi o armată și a proclamă ideale sociale, în momentul tocmai când rup toate legăturile posibile ale societăților umane. Nu Români să fi fost, nu cetățeni de drept ai României celei nouă, dar numai niște bieți creștini oarecare, niște oameni cuprinși de dureri fără nume, și încă eram datori, cu orice preț, să li sărim în ajutor. Preservarea noastră înșine trecea pe planul al doilea față de imposibilitatea morală a acestui spectacol.

Nu încălcăm avutul nimănui. Învingătoarea Europă a dreptăților a recunoscut titlurile

noastre asupra acestui pământ, locuit de ai noștri. Ea poate crea situații de drept, și a creat-o pe aceasta. Acolo unde se află și în obiectivitatea calmă, în care se găsește, ea nu poate fixa însă modalități, pe care numai celce sângeră și plânge, numai celce își vede frații măcelăriți, surorile necinstite, averea risipită și cele sfinte profanate, le poate descoperi.

Te duci iarăși, sublim dorobanș simplu, ca să însemni cu sângele tău hotarul veșnic al României, care trebuie să fie. Te duci iarăși, uitând de tine, de copiii tăi și de femeia ta, de biata ta vatră săracă, pentru a-ți face datoria mai scumpă decât viața. Te duci cum din neam au făcut mucenicii nobili, așa de smeriți și așa de mari, din cari îți coboară viața.

Și copiii noștri, la cari ni-e tot gândul, cei pe cari cu dragoste i-am crescut și cu duioșie i-am privit, stau în fruntea ceterelor tale, dorobanșule, înfrățind conștiința limpede a unora cu nebiruitul instinct al celorlalți.

Ați plecat cu hotărâre, cu bucurie, să vă întoarceți cu bine! Să aduceți cu voi vestea, că izvorul lacrimilor neamului a secat. Și nici un popor nu se va putea plânge vre-odată, că din partea Românilor li-a venit tulburarea păcii.

(„N. R.”) N. Iorga.

Lipsa de profesori.

Metoda învățământului alternativ

Prin preluarea din partea statului român a liceelor și facultăților din Transilvania și părțile fostei Ungarie, pe viitor avem lipsă de un mare număr de profesori, pe cari într'un scurt interval de timp nu-i vom putea recruta nici în număr minimal.

Ca învățământul să nu stagneze și ca toate liceele se poată fi conduse și instruite de profesori români, am compus planul de mai jos, după care provizor introducându-se „Metoda învățământului alternativ”, am economiza cel puțin 50% în contingentul profesorilor; ba în

caz de lipsă, un liceu de 8 cl. s'ar putea instrua și numai de câtră 4—5 profesori.

Învățământul alternativ s'ar aplica așa, că școlarii de cl. I. s'ar primi numai tot în anul al 2-lea. Și așa am avea în tot anul numai 4 cl. fără păreche I, III, V., VII. și în în alt an cu păreche cl. II., IV., VI., VIII.

Ca studentimea să nu sufere, nefiind întot anul toate cl. la unul și acelaș liceu, am împerechia tot două licee din apropiere, cari în schimb când unul are clase fără păreche, celalalt să aivă cl. cu păreche.

Pentru uniformizare acest plan ar fi a se introduce la toate liceele de odată cu începerea anului școlastic 1919—20.

Ar mai fi și altă practică, dar mai complicată, și fiindcă, până la venirea în ord a practicei de mai sus, la început în clasele superioare a fi lipsă de dânsa, o voiu schița și aceasta și anume:

Cl. I. și II. a liceului fiind și mai populate ar funcționa normal, iar celelalte cl. ar funcționa într'un an cele cu soț și în celalalt an cele fără soț, dar alternativ și anume:

Începând cu anul școlastic 1919—20 cl. III. și IV. ar învăța materialul prescriș pentru clasa IV, iar cl. V. și VI. materialul cl. VI. și cl. VII și VIII. materialul clasei a VIII-a. În anul școlastic 1920—21 cl. III. și IV. ar învăța materialul clasei III, iar cl. V. și VI. materialul cl. V. și cl. VII. și VIII materialul clasei a VII-a.

Prin aceste practice nu împiedecăm, nu îngreunăm învățământul și nu înmulțim nici orele profesorilor, dar ca să putem naționaliza toate liceele ne sunt neapărat de lipsă, mai ales că străinii ne boicotează, cu toate că le oferim posturi, chiar fiind puțin apti de ele.

Tot ce suntem am devenit prin noi înșine.

Să ne strângem rândurile și să practicăm prin noi înșine tot ce ne asigură rezultate.

Ioan Roman,
inv. conf gr-cat.

Unirea bisericii române.

D-l *Gavril Todica*, în numărul din urmă al »Convorbirilor științifice« se ocupă de această »problemă, prin prisma științei«.

D-sa ca laic în chestiuni dogmatice, nu are, de sigur, pretenții de îndrumător, de aceea aluziile la infalibilitatea papei și la purgator, sunt scrise, fără îndoială, mai mult în glumă.

Chestia e discutată de altcum obiectiv — mult mai obiectiv de cum disoută aceia, cari cred că e vorbă de o chestie foarte ușoară — și sfârșitul articolului exprimă un mare adevăr.

— Am îndeplinit o unire. Ne mai trebuie una. Ne-am unit laicește. Acum trebuie să ne unim bisericește. De ce să trăim desbinați în două confesiuni? Ne trebuie o singură biserică română. Și chiar D-zeu par-că ne arată calea. Vacantă e metropoliia Blajului. Vacantă a Sibiiului. Putem alege un singur metropolit, așezându-l în scaunul din Alba-Iulia.

Ce zici la aceste, domnule rector?

Astfel mă întimpinără, nu de mult, niște amici, servitori la altarul Domnului.

— Dacă ar fi după noi, laicii, am face ușor și această unire, zisei eu. Greco-catolicii ar lăsa ceva din infalibilitatea papei, greco-orientalii ar admite ceva din purgatoriul vieții și — pentru mintea laică — unirea ar fi înfăptuită. Pentru oamenii cu convingeri mai adânci confesionale (intenționat nu zic religioase, căci religioși, dar neconfesionali, pot fi și oamenii de știință), pentru confesionaliștii mai convinși — zic — unirea va merge mai greu. În orice caz nu putem aștepta ca unii să adopte în bloc toată mărturisirea de credință a celorlalți, dacă e vorba să se combine o »lege« românească. Eu, ca laic, adaog că nu ar fi bine, că ne izolăm bisericește de apus, tocmai când apusul ne-a făcut posibilă unirea politică a neamului întreg. Și oricum s-ar face unirea, trebuie să se asigure calea pentru un progres mai temeinic decât până acuma. Cea dintâiu reformă apuseană, ce aș adopta-o, ar fi introducerea muzicii instrumentale în biserică noastră. În special *orga* aș introduce-o în toate bisericile de dai Doamne. Arta ne elevează sufletește în măsură mai mare decât bieteile cadențări false în toate gamele ale canturilor nostri dela sate.

A doua reformă în sens »roman«, aș face-o prin introducerea unei vieți mai active în mănăstirile din România, prin transformarea lor în pepiniere de cultură, de artă și știință din

pepiniere de trântori, cum sunt în bună parte până acuma.

Unire prin izolare completă de biserică răsăritului și de biserică apusului anevoc cred, că se va putea face. Dar pe mine mă preocupă exclusiv progresul științific pozitiv. Decât o unire fără asigurare de progres, mai bine două biserici surori, trăind în deplină armonie, emulând în fapte bune și caractere de elită.

Teatru Național.

D-l *Zaharie Bârsan* scrie un remarcabil articol în »Gazeta Transilvaniei«, din care reținem partea finală:

„Au mai trecut artiști pe aici dar așa de rari. Impresia lăsată de ei n'a putut să aibă o continuitate și să dea vre-un rezultat real.

Ca de cea mai veche povestesc bătrânii, de Fani Tardini, care a jucat și în sala festivă a gimnaziului de aici; spun că era o mare artistă. Pe la 70 a trecut prin Ardeal marele Millo, apoi Pascaly și pe la 80 Manolescu, în a căreia trupă era și puternicul temperament Ion Petrescu, care vine și acuma cu teatrul Național, singurul care a mai jucat în Ardeal.

Niciodată însă n'a pus piciorul aicea o trupă așa de numeroasă. S'a luptat mult încontra intenționărilor de afaceri particulare ale unora și mulțumită dlui Dr. Angelescu, ministru Cultelor și Instrucției publice, dorința noastră a fost satisfăcută: vine teatrul Național din București, în frunte cu directorul general. În fruntea artiștilor vine decanul scenei noastre, marele și neobositul C. I. Nottara împreună cu Ion Petrescu, unul dintre cele mai puternice temperamente, pe cari le-a avut vreodată teatrul și Dna Olympia Bârsan, care pasionată de arta ei și înzestrată cu mari calități artistice și-a cucerit un loc de frunte printre primii artiști ai scenei românești.

Vor fi zile de mari sărbători.

Odată cu mândria Inverii, odată cu mândria, cu care vitejii noștri caută să împlinescă scrisul vremurilor, năzuind, dispreguitori de moarte și cu credința deplină în dreptatea lui Dumnezeu, spre Tisa, odată cu învierea neamului nostru de pretutindeni, venirea teatrului din București e ca un vânt de alinare, ca o mângâiere sfântă, ce ne vine dela frații noștri, pe cari i-am așteptat de mult și pe cari Dzeu ne-a ajutat să-i vedem odată la noi“.

Sora de caritate *).

Amintiri.

Am părăsit câmpul de luptă cu mâinile și cu picioarele înghețate, secătuit de puteri, zdrențos și murdar. Noroaiile Galileii și sudorile morții și-au întipărit adânc amintirile hădoase pe trupul meu chinuit de calvarul războiului. Barba albă, aspră și încurcată, erescută în voie pe pielea cărămizie, ochii tulburi de neodihnă, rotindu-se speriați în fundul orbitelor, — îmi dădeau înfățișarea unei stafii scăpate din torturile iadului.

Din linia de tranșee, am ieșit târândumă, pe brânci, prin cele hârtoape, dosându-mă pe după copaci și strecurându-mă printre casele dărâmate de ghiulele rusești ale satului Havai, de sub poalele Carpaților. Vieța îmi părea acum așa de scumpă! Poate fiindcă se redusese la ultimele licăriri, din cari nădăjduia să renască, nouă și puternică, purificată prin suferință.

La marginea satului, doi soldați m'au urcat pe cal și, ocrotit de ceața dimineții, am fost dus la ambulanță. Doctorii s'au uitat lung și ciudat la mine. Au șoptit între ei și, fără să mă caute, au dat ordin soldaților să-mi facă rost de o căruță dela trenul regimentului nostru, iar mie mi-au spus, că trebuie să ajung cât mai curând într'un spital.

M'am dus la tabăra cărușelor, cari alcătuiau trenul regimentului nostru zdrobit și redus la jumătate de batalion. Comandantul trenului, un bun prieten, știam că nu mă va lăsa să mor printre tăuți.

Parcă văd și acum tabăra cărușelor. La capul satului Bukotz, pe-un câmp de lângă drum, poposeau înghesuite una într'alta vreo zece trăsuri. Cele mai multe erau hodogogite, cu osiile rupte, înfășurate în funii și în lanțuri, cu spițele roșilor strâmbe și sărite și cu oiștile improvizate din pari. Retragerea le stălcise și pe ele cumplit. Căii flocoși, posomorâți, acoperiți cu flenduri de pături pe sub hamuri, ronțăiau somnoroși, cu ochii pe jumătate închiși și ulduroși. Își vâreau botul în grămăgioarele umede de fân îndoit cu paie, mestecau leneș și înghițeau în silă. În răstimpuri, fălcile obosite se opreau ostenite, firele de paie îmbălate spânzurau dintre dinții rânjiți, iar buza de jos le atârna măhmită, gata de plâns. Bieteile animale se săturaseră și ele de viața chinuită a războiului.

Pentru cărușe forfoteau soldații îmbrăcați cu fundre, cu cojoace, învăliși în foale, făcute

* În volumul: »Hora obuzelor« de Oct. C. Tăslăuanu.

sarici, pe cap purtau căcluli mițoase, și cisme tăpălăgoase, rupte, în picioare. Rar, care mai avea câte o rămășiță de zdranță mlilitară pe el. Numărau pâini, cutii de conserve și împărțeau crihanele de slămini în porții; toate pentru nenorociții lor tovarăși din front.

Alături fumegau trei bucătării de campanie crăpate și cărpite ca vai de ele. Unii dintre bucătari suflau în focurile mocnite de sub cazane, suflau și injurau, ștergându-și ochii orbiți de fum și de spuză, alții, cu mâncile rășfrânte, râdeau, cu dunga cușitului, murdăria și sângele închegat de pe câte o pulpă sau aruncau de bou, le aruncau într'o căldare cu apă caldă, de colorarea leșiei, chipului să le spele. Pe urmă își înfigeau degetele soioase într'un mușchiu din căldare, scuturau bucățile de carne și, înieptându-le prin aier, le izbeau de mescioara plină cu resturi sleite, întărită de dunga bucătăriei, le dumeau și aruncau în cazane, pentru gulaș. Se grăbiau, căci cei din linia de foc nu mâncaseră ciorbă caldă de trei zile.

Lângă căruțe, pălpăiau câteva focuri. În jurul lor se văietau și se încăzeau bolnavii trimiși de doctori să se odihnească și să se vindece la tren. Un țigan urât stătea ghemuit lângă niște tăciuni stinși, clănțănind din dinți și tremurând din toate încheieturile. Se scâncea și se jeluia cărbunilor, căci altcineva nu-l asculta. La alt foc, se desculțase un soldat. Își tăiasă cu briceagul bocanciul și acum se trudea să-și desprindă obiala lipită de rană. Piciorul umflat și numai carne vie sângera, iar nenorocitul scrâșnea și scuipa de durere, coborând din ceriu pe toți sfinții pravoslavnici.

În jurul taberii de căruțe schiopăta o sentinelă, cu arma pe umăr și cu baioneta ruginită în vârful țevii înfundate cu țărână. Tot la doi pași se oprea, își ridica piciorul dospit de reumatisme și se schimonosea, ca un ieșit din minți. Când ajungea la bucătărie se oprea, își încălzea mâinile la aburii căldărilor și își netezea piciorul. Din fața lui năpădită de peri sburliți și din trupul lui supt de suferințe, abia mai puteai ghici figura senină și vioae a voinicului învățător Țuranu din țara Oltului. Ajunsese o caricatură a celui ce a fost odată.

De sus, din norii de plumb, cernea, ca prin sită deasă, o bură mărunță și rece. Pe întreaga vale Hoceana pluteau pâlcuri somnoroase de ceață. O lumină slabă, de jale, se așternea peste sat și peste suflete. Un șir de plopi

înălți, de-alungul drumului, clătinau domol din creste, legându-și trupurile svelte când într-o parte când într-alta. Ramurile lor uscate și înlăcrimate boceau priveliștea atât de tristă a taberii, pe care o păraseam.

Prietinul îmi dădu cea mai bună căruță și un vizitiu de nădejde.

Impachetat în paie și acoperit cu pături, după prânz, eram gata de plecare. Soldații dela tren mă încunjuraseră. Se răzimiră sfioși de loitrele căruții, îndesau paietele pe lângă așternut, îndreptau câte un colț de pătură; își făceau de lucru, ca să-mi poată spune o vorbă. Cu vocea tremurată mă rugau să duc vești celor de acasă. Pe Ion, ordonanța mea, l-au captușit cu scrisori și cu adrese. Omul, ne mai având unde să le vâre, își umplu sânul cu ele. „Mai țin de cald, domnule locotenent“, îmi spunea răsând, fericit, că se întoarce în Ardeal.

Când s'a urnit căruța, vizitiul își repezi o cruce, Ion strânse mâinile prietinelor năcăjiți, iar eu îmi întorsei capul spre grupul de soldați, le făcui un semn de adio de sub pături și le zisei cu glas stins: „Rămâneți sub paza Domnului, dragii mei!“ În urma mea auzii suspinuri de glasuri: „Să nu ne uitați!“ Mă podidiseră lacrimile și simțiam, că și ochii ce ne petreceau plângeau de durere. Despărțirile de pe câmpul de luptă sunt așa de duioase, căci de mulțori sunt pentru vecinicie.

Icoana taberii, rămase în urmă, mi-se întipări adânc în amintire. O vedeam în colorile ei posomorâte, șterse, cum numai suferința le poate zugrăvi. Mă urmărea. În durăitul căruții, mă gândeam la soarta tovarășilor din tabără și la jalea vetrelor lor din Ardeal. Mentea mea obosită colinda, greoaie, pe drumurile dintre cele două nenorociri.

Dela o vreme oboseala și durerea au început să mă toropească, încet, treptat. Simțiam cum îmi înțepenește trupul, mai întâi din mădulare, apoi, rând pe rând, din încheieturi și din șira spinării, prin care îmi treceau furnicări de ghiață. Peste creeri mi-se așternea o întunecime sură și grea, ca un plumb.

Uneori tresăream. Îmi deschideam ochii, surprinzând fugare licăriri de conștiință, — pasări ce băteau o clipă din aripi, încercând să se înalțe biruitoare, dar cădeau neputincioase, doborâte de somn. Am adormit legănat de visurile senine ale întoarcerii acasă.

M'am pomenit o singură dată, pe la miezu nopții. Că-

ruța se oprise dinaintea unei cărciumi. Ion își desbrăcase mantaua și o aruncase peste mine, iar el, tremurând de frig, veghea la căpătâiul meu și cetea „Visul Maicii Preceste“ la un muc de lumânare. Suflet de țaran credincios, care mulțamea lui Dumnezeu și mie, că a scăpat de moarte.

Cum mă simți, că sunt treaz, închise cărțulia, ridică lumânarea ocrotită de căușul palmei lui de plugar și mă întrebă, dacă vreau ceva.

— Dă-mi o țigare, Ioane.

Mi-o dete, aprinzându-o cu flacăra lumânării. O fumai fără să mă mișc, fără să îndrăznesc să-mi tulbur durerile, cari adormiseră și ele în căldura culcușului de paie. O reverie cu umbre de misteruri mă purta pe alte țărâmurii și-mi arăta porțile odihnei de veci. Noaptea întunecoasă, cu ochiuri rare de stele mi-se părea înșăș povestea vieții mele, predestinată morții.

Vieța nu se dădea ușor învinsă. Un instinct bun mă povățuia să ajung cât mai curând la spital.

— Să plecăm, Ioane, că n'as vrea să mă îngropi pe aici, — zisei c'un glas strein, care mă sperie și mă convinse, că zilele mele sunt numărâte, ca și ale mucului de lumânare dintre degetele ordonanței.

— Indată! — mă încredinșă Ion, alergând după vizitiu, care se împrietinise cu o ruteancă pribeagă și se cinstea cu ea în crâșmă. Vieța îi și încurcase în mrejele dragostii.

Ne pregăteam de plecare, Am aprins a doua țigare. Voiam să-mi risipesc norii din suflet. Ce binecuvântată bururulană e tutunul în asemenea situații! Te face să uiți și să-ți adormi conștiința. Căldura fumului se revărsa, ca un fluid narcotic, prin toate fibrele. Îi simțeam cum se destilează în plămâni, cum se preface în vapori de morfină și se strecoară în unde leneșe prin sânge. Inima începu să-mi svâcnească pripită, cu sincope, îmbătată de otrava pe care o înghițeam cu nesațiu. O pânză de ceață se desprindea, subțire și moale. Din șira spinării, se ridica mai deasă spre creștet și mi-se revărsa peste frunte, în fluturări mângâitoare. Ușor mi-am închis pleoapele și ochii mi-se roteau încet spre odihnă. În ultimile clipe, prin perdeaua genelor zării căderea unei stele de pe bolta sumbră. Fulgerul de lumină ce o petrecu la moarte îmi încheie amintirile din noaptea aceea.

(Va urma).

Igiena copiilor.

— Indrumări pentru mame cum să-și îngrijească copiii noi născuți —

de

Dr. V. Hâncu

medic arhidiecezan, profesor de igienă.

(Continuare).

Scutecile, în cari să învâlește copilul să recere, mai ales în timpul iernei, să fie puțin încălzite. Dacă pe capul copilului vom observa, că să formează o coajă groasă — o vom unge 3—5 zile de arândul cu puțină *vaselină* sau cu unt de lemn. Când doarme copilul să fie culcat întotdeauna cu fața în sus — și cu capul puțin mai ridicat decât corpul. Iarna vom putea băga mâinile copilului în scutece, iar vara se pot lăsa libere. Atât îmbrăcăminte, cât și scutecile, să nu fie prea strănte. În timpul nopții nu e bine se acoperim copilul prea mult, nici să-l îmbrăcăm prea gros, căci asudă și în urmă să răcește ușor. Copilul în nici un caz nu trebuie culcat cu mâna-sa, care de mulțori fiind obosită doarme greu și foarte ușor prin o întoarcere greșită îl poate înăduși și omorî. Leagănul să nu fie întră ușă și fereastă, nici lumina soarelui să nu-i între în ochi. La aerizarea căsii copilul trebuie ferit de curent, sau ținut în altă odă.

Leagănul poate fi de mai multe feluri. În casele sărace de regulă se întrebuintează trocuța, care deși nu e un leagăn rău, nu e tocmai de recomandat, căci mai întâi nu se poate aeriza bine, iar pe de altă parte neavând picioare adesa să lasă pe fața casei jos — și de cele mai multe ori nefiind haine multe sub copil, iar celea ce sunt fiind ude, copilul foarte ușor se poate răci, înbolnăvi și chiar muri fără să știm de ce și cum?

Pentru aceea se recomandă, ca mai igienic leagănul cu picioare din zăbrele sau cu nuele îngrădite pentru a se putea mai ușor aeriza. În leagăn se recomandă o saltea (străjăcut) cu pae, cu iarbă de mare, foi de cucuruz, otavă etc. În saltea nu e bine să punem lână sau pene de paseri, căci adesa rămân umede, nu se pot bine aerisa și usca, miroasă și adesa pot înbolnăvi pe copil. Peste saltea se recomandă să fie o mușama gutapercă, dar mai ales o pânză subțire cerată, ca să apere de umezială saltea. La cap o perinuță mică subțire să nu-i îndoaie grumazul prea tare. Leagănul va trebui ferit în totdeauna de a-l pune în curent, când copilul e în el. În timpul verei, când avem atâtea muște, mai ales când copilul doarme, e bine să punem o pânză foarte fină în fața coberei leagănului spre

a-l apăra de ele. În primele săptămâni copilul doarme aproape continu și se deșteaptă numai când îi este foame, sau când se udă. Somnul îi priește copilului tot atât cât și hrana. Dela a cincea lună trebuie obișnuit copilul să doarmă toată noaptea. Până la această etate îi vom da copilului să sugă de 4—3—2 ori pe noapte, iar delo aceasta vrăstă, dacă se deșteaptă de mai mulțori peste noapte, îi vom da în loc de țiță câte-o linguriță cu apă prin care îi vom deprinde stomacul să nu mai ceară de mâncare în timpul nopții.

(va urma).

Informațiuni.

* **M. S. Regina Maria**, înapoindu-se dela Reims a acordat ziarului „Excelsior“ fotografia și autograful următor:

La Reims, înaintea ruinelor Franței distruse, cu ochi care își amintesc de România devastată și o inimă mai mișcată de a fi suferit dureri asemănătoare, am contemplat sublimatele ruini din cari se înalță catedrala mutilată — de neatinș în frumuseța ei, ca un simbol al credinței pe care nimic n'o poate distruge.

* **Statele neutre** toate au fost primite în Liga națiunilor.

* **Ungurii** în urma unui conziliu al lor au trimis la Paris o telegramă, în care cer ca Puterile aliate să se îndure grațios, a lua Ungaria sub scutul lor.

* **Lloyd George** într'o vorbire a sa a declarat, că aliații voesc o pace justă, care poate privi în viitor cu toată încrederea și că autorii războiului și crimelor neiertate nu vor scăpa de pedeapsă.

Comitetul executiv al fondului jertfelor liniei de demarcație. (Sibiu, Edificiul Albinei) trimite următorul comunicat:

Comitetul executiv al fondului jertfelor liniei de demarcație în dorința de a veni cât se poate mai efectiv în ajutorul victimelor a luat în considerare toate cererile întrate până acum, și-a decis se trimită delegate la locurile bătute de nelegiuirile maghiare.

Misiunea delegatelor va fi se împartă ajutoare pentru trebuințele momentane și să culeagă informații în vederea ocrotirii mai dănuitoare a orfanilor, văduvelor și altor nefericiți.

Rugăm de acuma toată lumea românească din ținuturile încercate de aceste nefericiri, ca să ne sprijinească acțiunea, se adună date precize și să ni-le facă cunoscut. Să se aibă în vedere, că toate persoanele cele mai năpustite nu sunt în situația de a apela singure fără sprijinul altora la ajutorul nostru.

Acest comitet a împărțit până acuma deja, pe baza cererilor întrate peste 28.000 coroane, în cari se cuprind anticipațiile date pentru comunele Sighistel și Sebeșul mare, și suntem îndreptățiți a crede, ca din mila marinimoșilor nostri donatori, vom fi în stare să alinăm multe suferințe.

Biroul Presei al C. D. R. Nr. 195.

Comitetul executiv.

* **Comisar ministerial** pentru examenele parțiale și finale de calificare la școala normală (preparandie) din Blaj a fost numit din partea resortului cultelor d. *Dr. Octavian Frie*, profesor în loc.

* **Posturi vacante.** Scrie Noua Revistă bisericească din București: Sunt vacante: scaunul de mitropolit al Ungro-Vlahiei, de episcop al Râmnicului, Noul Severin și al Argeșului. Pentru atâtea înalte posturi, de unde oameni? (»Tel. R.«)

* **Legea de presă.** Un decret al Consiliului Dirigent, apărut în G. O. desființează cautiunea pentru publicațiile periodice (§ 18 din Art. de lege XIV din 1914). Pentru răspândirea pe stradă a produselor de presă nu se mai cere permisiunea autorităților. Este interzisă răspândirea pe stradă a produselor de presă, care vatamă siguranța, liniștea sau morala publică, sau care atâță la ură contra unei națiuni, confesiuni sau clase, precum și produsele care se ocupă de afaceri interne ale vieții familiare. Exemplare obligatoare se trimit numai la: resortul de comerț al C. D., Academiei Române în București și Asociațiunii în Sibiu.

* **D-ra Lucia Mureșianu**, distinsa pianistă, va concerta mâine (Duminecă) în sala festivă a Muzeului Asociațiunii, cu concursul baritonului Laurian Nicorescu.

Concertul are de scop a face cunoscute publicului românesc bucăți din operele postume ale regretatului ei părinte, Măestrul *Jacob Mureșianu*.

Lumea din Sibiu va îmbrățișa de sigur, pe d-șoara Lucia Mureșianu, cu dragostea și interesul, ce i-s-au arătat și în celealalte centre românești.

* **Războiul nu s'a sfârșit.** »Figaro« publică un articol semnat de Robert de Flers și intitulat: »Războiul nu s'a sfârșit

acolo«. Autorul spune: Când vii din Orient, ai impresia că Franța consideră războiul sfârșit. Când ești la Bender sau mergi dealungul Nistrului, auzi tunul. — Când mergi spre Oradea-mare, auzi de asemenea tunul. Nu, în răsăritul Europei, războiul nu s'a sfârșit!

* **Adaos de război.** Consiliul Dirigent a încuviințat pe seama profesorilor și învățătorilor în serviciul școalelor de stat și ajutate de stat adausul de război stabilit în legea XV din 1915, ajutorul de scumpete familiar stabilit în ordonanța ministerială Nr. 6700/1918 M. E. și adausul de vestminte stabilit în ordonanța ministerială Nr. 2500/1918 M. E.

Privitor la preoți se vor lua dispozițiuni speciale. (B. P.)

* **Cenzura lui Kovács Brun.** Din acelaș izvor din care am primit știrea sigură, că Sârbii sunt pe cale să mobilizeze în Banat, aflăm că deși generalul Farée, la ordin mai înalt, a părăsit comandamentul francez din Timișoara, secretarul atașat persoanei lui pentru afacerile românești, jidanul Kovács Brun e tot la post, și el este și acum cenzorul pentru presa românească din Banat. Avem înainte Nr. 8 și 9 din »Banatul« ce apare la Timișoara și Nr. 36 din »Drapelul«. Toate trei ziarele au mari pete albe, datorite intervenției acestui Kovács Braun. În ziarul »Banatul« afară de știrile și articolele economice se cenzurează aproape totul.

Atât pătura cultă cât și populația din Banat, mai ales din Timișoara, Caransebeș și Lugoj este adânc revoltată împotriva satrapiei acestui jidan, consilier al trupelor franceze în afacerile românești. Nime nu-și poate explica faptul cum un om, care a fost agent comercial înainte de a veni trupele franceze a putut ajunge la un post atât de însemnat, și mai ales cum se lasă așa de adânc indus în eroare comandamentul aliat nouă de un om fără nici o responsabilitate, care are o singură calitate: aceea de a sta în legătură cu guvernul unguresc?

(»Patria«).

Bibliografie.

A apărut Nr. 10 al revistei săptămânale »Insemnări Literare«: Noapte de April, de Mihail Sadoveanu; De Paști, de Demostene Botez; Lagăr de pioneri, de Pompiliu Parvescu; În proar de primăvară, de V. Votculescu; Pe vârful Pirinului, de G. Topârceanu; Așteptare, de Otilia Cazimir și diferite recenzii și dări de seamă judiciare. De vânzare pretutindeni. Prețul 1 leu.

MAI NOU.

Comunicatul Marelui Cartier General

1. Frontul de Est: Nimic nou.
2. Frontul de Vest: Inamicul fuge în debandadă pe tot frontul, trupele noastre îl urmăresc de aproape. Dobriținul a fost ocupat în ziua de 23 Aprilie după o luptă de scurtă durată, care a avut loc în regiunea Hajdu-Vamos-Percs. Cu această ocazie s'au capturat 2000 prizonieri. În gara Samos s'a capturat 150 vagoane cu material și munitii.

Pierderi: Morți 1 plutonier și 21 soldați. Răniți 29 soldați.

Marele Cartier General.

*

Sosirea jurnaliștilor aliați la Sibiu

Azi la orele 3 d. a. a sosit la Sibiu o ilustră delegație dela Paris. Delegația e condusă de dl Dr. G. Moroiu cunoscutul nostru compatriot, care actualmente lucrează la Paris în favorul nostru și reprezintă jurnalul »L'Echo de Paris« și Agenția »United Press«. Din delegație fac parte dnii: profesorul Dr. Magnan, director la »Ecole des Hautes Etudes« (Le Petit Parisien), Emile Henrion redactor la »Le Temps«, Dottore E. Vercesi (Secolo din Milano, Giornale d'Italia, Corriere d'Italia și La Nation belge) dl Lloyd Allen dela sindicatul de presă Union din Statele Unite și Mr. Becot, redactor la Agenția »Radio«.

(»Patria«).

*

Din Cluj ni-se comunică prin telefon:

Privitor la ciocnirea de tren de lângă Bratca telegramele din urmă a nouelor ziare aduc știrea, că ar fi fost și morți. Nu e adevărat; au fost numai răniți.

*

Prizoneri săcui și din garda roșie ungurescă sosesc mereu cu sutele.

*

Asentările la Cluj și Bistrița au corespuns intru toate. Foarte mulți s'au anunțat de bunăvoie și fără să primească ordin au luat armele și au plecat pe frontul unguresc zicând, că vreau să-și dea răfuiala cu Ungurii, să curme cât mai curând bătaia cu ei. De când cu prăbușirea frontului unguresc Clujul jălește. Mulțimea nu mai circulă pe străzi ca altă dată. Rar câte un grup de indivizi cetesc telegramele și afișele sosite dela Cartierul Român. Fac fețe acre și se departă. Ultima speranță a Ungurilor e spulberată.

*

Trupele române la Solnoc.

După încheierea ziarului aflăm din loc de încredere, că trupele românești au ajuns la SOLNOC.

Numărul cenzurat de: FLAVIU C. DOMȘA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.